

LBRIS

We know
books

LA ZI

Codul penal și Codul de procedură penală

actualizat septembrie 2024

Ediție îngrijită și prefațată
de Av. dr. Aurel Ciobanu

Editura C.H. Beck
București 2024

Cuprins

Ghid al informațiilor suplimentare disponibile în culegere	V
Prefață.....	VII
1. Codul penal – Legea nr. 286/2009	1
Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (<i>extras</i>).....	173
Index	189
2. Codul de procedură penală – Legea nr. 135/2010.....	197
Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (<i>extras</i>).....	503
Index	513
Note privind modificări terminologice	525

Partea generală

Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I. Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

Capitolul II. Aplicarea legii penale

Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Notă: Potrivit **Legii nr. 187/2012: „Art. 3. (1) Dispozițiile art. 4 din Codul penal privind legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vinovăție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii. (2) Dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire. (...) Art. 8. Dispozițiile art. 4 se aplică în mod corespunzător și pedepselor aplicate prin hotărâri care au rămas definitive anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pentru fapte incriminate de actele normative prevăzute în titlul II”.**

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 6/2015** (M.Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Brașov, Secția penală și pentru cauze cu minori și a decis că: „*în interpretarea dispozițiilor art. 4 Cod penal, succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul nr. 3283 din 23.08.2012 al Ministerului Mediului și Pădurilor; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul nr. 76 din data de 6.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și Ordinul nr. 118/24.02.2014 al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, nu a condus la dezincriminarea în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prev. de art. 108 din Legea nr. 46/2008 și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008*”. **2.** Prin **Decizia nr. 30/2015** (M.Of. nr. 14 din 8 ianuarie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „*în situația unei infracțiuni de înșelăciune comise sub imperiul Codului penal din 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de «consecințe deosebit de grave» în Codul penal nu produce efectele prevăzute de art. 4 din Codul penal și nici pe cele prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codului penal și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înșelăciune*”.

Constituționalitate: Prin **D.C.C. nr. 651/2018** (M.Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018), Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi: „(...) 2. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu o lege penală de dezincriminare, este neconstituțională”.

Art. 5. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei.

(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

Constituționalitate: Prin **D.C.C. nr. 265/2014** (M.Of. nr. 372 din 20 mai 2014), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în Dosarul nr. 5.714/118/2012 și constată că: „*dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile*”.

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 5/2014** (M.Of. nr. 470 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de ICCJ – Secția penală și a decis că: „*În aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. Constată că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată*”. **2.** Prin **Decizia nr. 9/2014** (M.Of. nr. 497 din 3 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de C.A. București – Secția a II-a penală, pentru a se pronunța o hotărâre prealabilă în sensul de a stabili dacă, în aplicarea art. 5 din Codul penal, determinarea legii penale mai favorabile se

face prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica global întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (cum ar fi limite de pedeapsă, tratament sancționator aplicat pluralității de infracțiuni, prescripție etc.), ori prin alegerea pentru fiecare așa-numită instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile dintre legile penale succesive (spre exemplu, pentru infracțiunea-tip dispoziția mai favorabilă, pentru tratamentul aplicat pluralității de infracțiuni dispoziția mai favorabilă etc.), iar, în măsura în care se stabilește că legea penală mai favorabilă se determină folosind criteriul instituțiilor juridice autonome, dacă reprezintă instituții de drept penal autonome în raport cu infracțiunea-tip forma continuată a infracțiunii [art. 41 alin. (2) din Codul penal de la 1969, art. 35 alin. (1) din Codul penal], concursul de infracțiuni (art. 33 din Codul penal de la 1969, art. 38 din Codul penal), prescripția și prescripția specială a răspunderii penale [art. 121 și 122, art. 124 din Codul penal de la 1969 forma în vigoare la data săvârșirii faptelor, art. 153 și 154, art. 155 alin. (4) din Codul penal]”. 3. Prin **Decizia nr. 21/2014** (M.Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Târgu Mureș – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și a decis că: „art. 5 alin. (1) din Codul penal trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale”. 4. Prin **Decizia nr. 13/2015** (M.Of. nr. 410 din 10 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București, Secția I penală și a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. (1) din Codul penal anterior”. 5. Prin **Decizia nr. 7/2016** (M.Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă – iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, se va aplica legea nouă, conform art. 3 din Codul penal și art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal”. 6. Prin **Decizia nr. 11/2016** (M.Of. nr. 468 din 23 iunie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 861 din Codul penal anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform art. 96 alin. (4) și (5) din Codul penal”.

Art. 6. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei.

(1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximumul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maximum.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximumul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximumul special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin. (1)-(4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin. (1)-(6).

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 1/2014** (M.Of. nr. 349 din 13 mai 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni, într-o primă etapă se verifică incidența dispozițiilor art. 6 din Codul penal, cu privire la pedepsele individuale. În a doua etapă se verifică dacă pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximumul la care se poate ajunge în baza legii noi, conform art. 39 din Codul penal. În cazul în care pedeapsa rezultantă, aplicată potrivit legii vechi, depășește maximumul la care se poate ajunge în baza art. 39 din Codul penal, pedeapsa rezultantă va fi redusă la acest maximum. În caz contrar, pedeapsa rezultantă va rămâne astfel cum a fost stabilită potrivit legii vechi”. **2.** Prin **Decizia nr. 6/2014** (M.Of. nr. 471 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București – Secția I penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, în cazul tentativei, limita maximă a pedepsei ce trebuie avută în vedere este maximumul prevăzut de lege pentru forma tentată (maximumul Special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, redus sau înlocuit conform

dispozițiilor privind tratamentul sancționator al tentativei)". 3. Prin **Decizia nr. 7/2014** (M.Of. nr. 471 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Oradea – Secția penală și pentru cauze cu minori și C.A. București – Secția I penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile, potrivit art. 6 din Codul penal, în cazul infracțiunilor continuate, prin sintagma «maxim special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită» se înțelege maximul special prevăzut de lege pentru infracțiune, fără luarea în considerare a cauzei de majorare a pedepsei prevăzută pentru infracțiunea continuată". 4. Prin **Decizia nr. 8/2014** (M.Of. nr. 473 din 27 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Dolj – Secția penală și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, stabilește că la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită nu se vor lua în considerare circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă". 5. Prin **Decizia nr. 14/2014** (M.Of. nr. 525 din 15 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Prahova – Secția penală și a decis că „în aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă, nu se va lua în considerare cauza specială de reducere a pedepsei prevăzută de art. 320¹ alin. (7) din Codul de procedură penală anterior, reținută condamnatului și valorificată în pedeapsa concretă". 6. Prin **Decizia nr. 15/2014** (M.Of. nr. 546 din 23 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București – Secția I penală și a decis că: „în interpretarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecutorie judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximul special prevăzut în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a dispozițiilor art. 43 alin. (5) din Codul penal". 7. Prin **Decizia nr. 18/2014** (M.Of. nr. 775 din 24 octombrie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Galați, Secția penală și a decis că: „în aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 din Codul penal cu referire la art. 21 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 187/2012: - pedeapsa închisorii executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității al cărei cuantum este până în 15 ani se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii; - pedeapsa executabilă sau pedeapsa în cazul pluralității de infracțiuni executabilă aplicată pentru infracțiunile comise în timpul minorității mai mare de 15 ani, însă care nu depășește 20 de ani, se va înlocui cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani". 8. Prin **Decizia nr. 3/2015** (M.Of. nr. 380 din 2 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de Tribunalul Iași – Secția penală și pentru cauze cu minori și a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 6 Cod penal, stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit Codului penal din 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit Codului penal, condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină conform art. 44 raportat la art. 39 din Codul penal,

referitoare la pluralitatea intermediară”. 9. Prin **Decizia nr. 12/2015** (M.Of. nr. 409 din 10 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București, Secția a II-a penală și a decis că: „în interpretarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, în cazul pedepselor definitive pentru infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave potrivit Codului penal anterior, determinarea maximumului special prevăzut de legea nouă se realizează, chiar dacă valoarea prejudiciului este inferioară pragului valoric prevăzut de art. 183 din Codul penal, prin raportare la varianta agravată a infracțiunilor limitativ enumerate în art. 309 din Codul penal”; 10. Prin **Decizia nr. 13/2016** (M.Of. nr. 457 din 21 iunie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „În aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal, în cazul unei infracțiuni în formă continuată care potrivit legii penale noi nu mai îndeplinește condițiile de existență ale infracțiunii continuate, ci condițiile concursului de infracțiuni, instanța se raportează la maximumul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, iar nu la pedeapsa maximă ce ar rezulta prin aplicarea dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni conform legii penale noi”. 11. Prin **Decizia nr. 13/2017** (M.Of. nr. 464 din 21 iunie 2017), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Galați – Secția penală și pentru cauze cu minori, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „«Dacă instituția aplicării legii penale mai favorabile reglementată de art. 6 din Codul penal este incidentă sau nu în situația în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată din executarea pedepsei, iar ulterior modificării legislative restul de pedeapsă rămas neexecutat a fost revocat printr-o altă hotărâre de condamnare, rămasă definitivă, prin care nu s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal».

Stabilește că dispozițiile art. 6 din Codul penal sunt incidente în ipoteza în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată a persoanei condamnate, iar ulterior s-a dispus executarea restului de pedeapsă, printr-o nouă hotărâre definitivă de condamnare, prin care instanța nu s-a pronunțat cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei”.

Art. 7. Aplicarea legii penale temporare. (1) Legea penală temporară se aplică infracțiunii săvârșite în timpul când era în vigoare, chiar dacă fapta nu a fost urmărită sau judecată în acel interval de timp.

(2) Legea penală temporară este legea penală care prevede data ieșirii ei din vigoare sau a cărei aplicare este limitată prin natura temporară a situației care a impus adoptarea sa.

Secțiunea a 2-a. Aplicarea legii penale în spațiu

Art. 8. Teritorialitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

(2) Prin teritoriul României se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.

(3) Prin infracțiune săvârșită pe teritoriul României se înțelege orice infracțiune comisă pe teritoriul arătat în alin. (2) sau pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România.